

EXPERT AAN HET WOORD

P. DE CLERCQ

Secretaris-generaal
Departement Landbouw en Visserij

BIO

OPLEIDING

Bio-ingenieurswetenschappen Universiteit Gent

EXPERTISE

Vlaams landbouwbeleid

ACTUEEL

Opmaak van de Vlaamse voedselstrategie

Het stond in het regeerakkoord van de huidige Vlaamse regering. Vlaanderen maakt werk van een sterk voedselbeleid. Het doel is **'gezond, duurzaam, voldoende en veilig voedsel aan een correcte prijs voor iedere schakel van de voedingsketen'**. Het Departement Landbouw en Visserij coördineert deze belangrijke opgave en wil ermee naar buiten treden op een heuse voedseltop in het najaar van 2022.

VOEDSELSYSTEEM ONDER DRUK

Vlaanderen is een voedselregio. De gemiddelde Vlaming apprecieert lekker eten en is trots op de eigen keuken met typische gerechten als garnaalkroketten, asperges à la flamande, stoofvlees met frieten, wafels en rijstpap. We produceren met onze landbouw en voedingsindustrie ook topproducten die de wereld ons benijdt. Traditie gaat hand in hand met innovatie. Een hoge productiviteit wordt gekoppeld aan toenemende duurzaamheidsinspanningen. Toch staat het voedselsysteem vandaag onder druk. We moeten niet alleen de beschikbaarheid van voldoende voedsel garanderen, maar ook tegemoetkomen aan actuele uitdagingen. Denk aan de milieu- en klimaatimpact van onze voeding, de funeste gevolgen van

overgewicht en obesitas, voedselonegelijkheid, het landbouwinkomen dat vaak te laag ligt, de kloof tussen consument en producent. Een geïntegreerd voedselbeleid moet daarop een antwoord bieden. Dat past ook in een internationaal kader. Zo lanceerde de Europese Commissie in mei 2020 de 'Farm to Fork'- of 'Van boer tot bord'-strategie. Alle actoren in het voedselsysteem moeten hun bijdrage leveren als we iets willen veranderen.

met de land- en tuinbouw en de problematiek van lege brooddozen op school.

Op 29 november 2022 vindt de Vlaamse voedseltop plaats. Daar wordt de voedselstrategie voorgesteld en krijgen ook de voedseltafels het woord. De voedseltop is echter geen eindpunt. We willen de realisaties ondersteunen en de strategie duurzaam verankeren.

Daaronder zijn een twintigtal strategische doelstellingen geformuleerd.

GEZONDE EN DUURZAME VOEDINGSPATRONEN VOOR IEDEREEN

Gezonde voeding moet een gezamenlijke missie worden. De gezondheid van de mens is onlosmakelijk verbonden met de gezondheid van dieren en van de leefomgevingen of ecosystemen. Heel wat factoren buiten de gezondheidssector hebben een invloed op onze gezondheid. De voedingsdriehoek van het Vlaams Instituut Gezond Leven geldt als leidraad. We moeten een gezonde voedselomgeving creëren, waarin evenwichtige, milieuverantwoorde voeding

NAAR EEN VLAAMSE VOEDSELSTRATEGIE

VOEDSELTRAJECT

Het Departement Landbouw en Visserij riep daarom een brede voedselcoalitie in het leven. Vertegenwoordigers uit de agrovoedingsketen, onderzoek en beleid werken aan een gedragen en ambitieuze voedselstrategie. Wetenschappers en beleidsmakers bereidden een visietekst met doelstellingenkader voor, die werd afgetoetst en verfijnd op een tweedaagse workshop in februari. Momenteel vinden exploraties plaats binnen keten, onderzoek, beleid en maatschappij om werkpaden te identificeren om de doelstellingen te bereiken. Tegelijk zijn er ook van onderuit al veelbelovende projecten aan het werk. In de zomer van 2021 lanceerde de Vlaamse overheid de Go4Food-oproep voor beloftevolle ideeën voor de toekomst van voedsel. Twaalf ideeën zijn geselecteerd om verder uitgewerkt te worden in negen voedseltafels. Enkele thema's: een platform rond dienstengebaseerde verdienmodellen voor korteketenproducenten, gedragen oplossingen voor voedselreststromen, een voedselbosstrategie, schoolkinderen in contact brengen

VERANDERPROCES

In het voedselsysteem hangt alles met elkaar samen. Het is een open en geconnecteerd web, dat continu in interactie is met verschillende schakels en andere systemen. Uitgangspunten voor een duurzaam voedselsysteem zijn de burgers (de totale Vlaamse bevolking), de economie, de omgeving en het klimaat.

Een voedselbeleid zal nooit af zijn. Het is een project voor de lange termijn en voor de volgende generaties van boeren, bedrijven en burgers. Het project heeft nood aan een duidelijke richting, een prioriteitenkader en een robuust veranderproces. Dat proces moet, zoals slimme gps-systemen, in staat zijn om, samen met alle reizigers, de route bij te stellen, in functie van wat nodig is en van onvoorziene omstandigheden op de weg.

Binnen het ontwerp van de Vlaamse voedselstrategie zijn er momenteel vier grote pijlers vastgelegd: gezonde en duurzame voedingspatronen voor iedereen, het voedselsysteem binnen ecologische grenzen, voluit voor een veerkrachtige voedsel economie en voedsel verbindt boer tot burger.

de meest voor de hand liggende keuze is. Een voedselomgeving hangt af van veel factoren zoals fysieke, economische, politieke en sociaal-culturele aspecten. Uit een recente studie van Sciensano in opdracht van het Agentschap Zorg en Gezondheid bleek dat het aantal fastfoodrestaurants en gemakwinkels rond scholen is toegenomen. Dat wordt bovendien in verband gebracht met een ongunstige gewichtstatus van kinderen.

We moeten ook een voedselcultuur nastreven waarin elke burger voedselvaardig is. Dat betekent dat iedereen weet waar zijn voedsel vandaan komt, hoe het verwerkt wordt, wat een gezond voedingspatroon inhoudt en wat de impact op de planeet is. Bovendien gaat het om de motivatie en gedragingen die nodig zijn om bewuste voedselkeuzes te maken. Belangrijk is dat voedsel beleefd wordt. Het brengt mensen samen en schenkt plezier en genot. Het maakt ook deel uit van onze superdiverse samenleving.

Ten slotte moeten we voedselonegelijkheid bestrijden. Alle burgers, onafhankelijk van hun maatschappelijke positie, moeten toegang hebben tot voldoende, adequate en gezonde voeding.

Meer lezen

<https://lv.vlaanderen.be/nl/beleid/vlaamse-kost-voedselstrategie>